

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง จำนวน สุภาชิต คำพังเพย (๒)

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอนันต์

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

(๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความแตกต่างระหว่างจำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตได้
๒. ใช้จำนวน สุภาษิต และคำพังเพยประกอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๓. เห็นประโยชน์ของการใช้จำนวนในการสื่อสาร

แข่งขัน ขยันหา นำพาสำนวน

ให้นักเรียนค้นหาสำนวนไทยที่เกี่ยวข้อง
กับอวัยวะในร่างกาย ดังนี้...

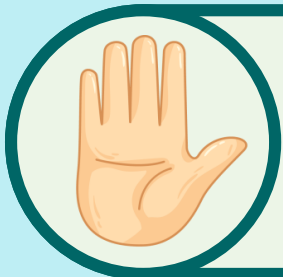

สำนวนที่เกี่ยวข้องกับ ปาก

ปากว่าตาขยิบ

ปลาหมอตายเพราะปาก

ปากกับใจไม่ตรงกัน

จำนวนที่เกี่ยวข้องกับ **มือ**

มัดมือชก

มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ

มือถึ ตีนถึ

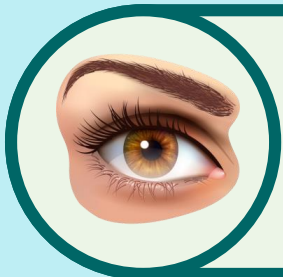

จำนวนที่เกี่ยวข้องกับ หู

หูทวนลม

ฟังหูไว้หู

หูเบา

จำนวนที่เกี่ยวข้องกับ ตา

ตาต่อตา ฟันต่อฟัน

งงเป็นไก่ตาแตก

เลือดเข้าตา

การที่เราเข้าใจความหมายของสำนวนแล้ว
จะต้องจำแนกประเภทของสำนวนด้วย จึงจะ
นำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้อง

ทบทวน ลำนวน...

เสสรวลสำราญ

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สำนวน

คือ คำพูด หรือ ถ้อยคำ ที่กะทัดรัด สละสลวย
มีความหมายโดยนัย เป็นลักษณะความหมาย
เชิงอุปมาเปรียบเทียบ และ**ไม่แปลความหมายตรง**
ตามตัวอักษร

สุภาषิต

คือ คำกล่าวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน
เตือนสติให้คิด **ไม่มีการเสียดสี** หรือตีชมอย่าง
คำพังเพย เป็นถ้อยคำที่แสดงหลักความจริง
เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่ว ๆ ไป

คำพังเพย

คือ ถ้อยคำที่**เปรียบเทียบ**เหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ
ที่พบเห็นได้ในการดำรงชีวิตของคนรุ่นก่อน **ไม่เน้นการ**
สั่งสอน แต่ใช้ในการทำนอง**เสียดสีประชดประชัน** หรือเป็น
ข้อคิดสะกิดใจให้นำมาปฏิบัติ

สำนวน

คำพูด หรือ ถ้อยคำ มีความหมายโดยนัย
และไม่แปลความหมายตรงตามตัวอักษร

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สุภาษิต

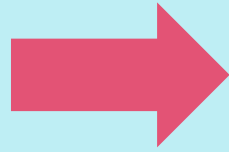
คำกล่าวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสั่งสอน
เตือนสติให้คิด ไม่มีการเสียดสี

คำพังเพย

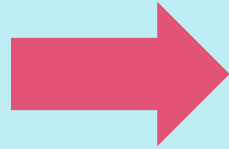
ถ้อยคำที่เปรียบเทียบกับเหตุการณ์
หรือเรื่องราวไม่เน้นการสั่งสอน

จำนวน

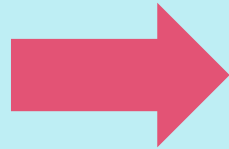
เปรียบเทียบ

ฟังเพลง

เปรียบเทียบ

สุภาชีต

สอนใจ

จำแนกประเภทของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย

กระต่ายตื่นตูม

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ดินพอกหางหมู

ขมื่นกับปุน

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ปากเสีย

ชิงสุกก่อนห่าม

กงเกวียนกำเกวียน

งมเข็มในมหาสมุทร

ชิงกีราฆ่าก็แรง

ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

ทำนาบนหลังคน

สำนวน

กระต่ายตื่นตูม

ขมื่นกับปุน

ดินพอกหางหมู

ปากเสีย

สุภาษิต

กงเกวียนกำเกวียน

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ชิงสุกก่อนห่าม

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

คำพังเพย

ชิงกีราชาก็แรง

งมเข็มในมหาสมุทร

ต้ำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

ทำนาบนหลังคน

นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง จำนวนไทย ป.๖

บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กระทรวงศึกษาธิการ

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง สำนวนไทย ป.๖

เผยแพร่โดย ครูโอ้ สื่อการเรียนการสอน

เผยแพร่วันที่ ๒๒ ส.ค. ๒๕๕๙

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=W5dBv0EZsck>

ร่วมด้วย ช่วยคิด

การสนทนาที่รู้เรื่องทุกอย่างเพราะตัวเองอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ
แต่พอโดนถามกลับพูดไม่ได้ เพราะความเกรงใจ หรือกลัวภัย
จะเข้าตัว

จากสถานการณ์ดังกล่าวตรงกับสำนวนใด (๒ คะแนน)

น้ำท่วมปาก

สิ่งที่เราปรารถนา

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. ให้นักเรียนทำใบงาน
 - สำนวนไทย คำพังเพย สุภาษิต
 - สำนวนชวนคิด
๒. โดยคัดเลือกสำนวนไทย ๑ สำนวนเขียนความหมาย และเขียนเรื่องราวที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ หรือสำนวน
๓. วาดภาพประกอบให้สวยงาม

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ควบคุมการทำกิจกรรมของนักเรียน
๒. แนะนำ และชี้แนวทางเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ
๓. ประเมินการทำงานของนักเรียน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง สำนวนชวนคิด

หน่วยเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพประกอบคำพังเพย หรือสุภาษิตที่นักเรียนชอบ พร้อมเขียนคำพังเพย หรือสุภาษิต และเขียนเรื่องราวหรือเหตุการณ์สั้นๆ ๗ บรรทัด ให้สอดคล้องกับความหมาย

สำนวน.....

ความหมาย

เรื่องราวหรือเหตุการณ์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง สำนวนไทย คำพังเพย สุภาษิต

ใบงานที่ ๔ เรื่อง สำนวนไทย คำพังเพย สุภาษิต

หน่วยเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง เลือกสำนวน คำพังเพย สุภาษิต ที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

เกลือบเป็นหนอน ความประมาทเป็นหนทางสู่ความตาย ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้

๑. ผู้จัดการบอกว่าความลับของบริษัทเราถูกเปิดเผยเพราะ

๒. “เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน

ควรคเนึงพึ่งตนทนกัดฟัน คิดบากบ้นตั้งหน้ามานะทำ”

บทร่ายกรองนี้ให้ข้อคิดใด

๓. “ในการศึกษาเล่าเรียนหรือการทำงานใดๆ ถ้าทุกคนมีความมุ่งมั่นย่อมประสบผลสำเร็จ ”

คำกล่าวนี้นตรงกับสุภาษิตว่า

๔. เราไม่ควรอาฆาตพยาบาทผู้ใด ควรอภัยให้เขาเพราะ.....

๕. สุริวิภา เธอไม่ควรขบถด้วยความเร็วเระนะ เพราะ

ใบงาน

เรื่อง สำนวนชวนคิด

ร่วมกันเฉลย เอ่ยปัญญา

๑. ผู้จัดการบอกว่าความลับของบริษัทเราถูกเปิดเผยเพราะ

.....**เกลือเป็นหนอน**.....

๒. “เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน คิดบากบั่นตั้งหน้ามานะนำ”
บทร้อยกรองนี้ให้ข้อคิดใด**ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน**.....

๓. “ในการศึกษาเล่าเรียนหรือการทำงานใด ๆ ถ้าทุกคนมีความ
มุ่งมั่นย่อมนประสบความสำเร็จ” คำกล่าวนี้ตรงกับสุภาษิตว่า

.....ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น.....

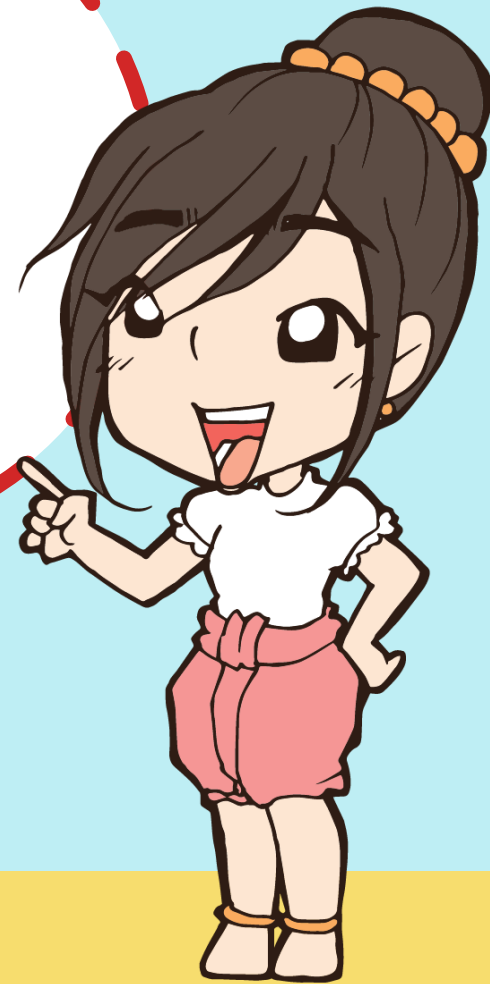
๔. เราไม่ควรอาฆาตพยาบาทผู้ใด ควรอภัยให้เขาเพราะ

.....เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร.....

๕. สุริยวิภา เธอไม่ควรขบถด้วยความเร็วชนะ เพราะ

.....ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย.....

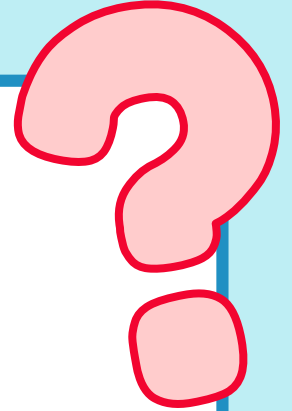
สรุปบทเรียน พากเพียรความรู้

คำถามน่าคิด พินิจพิจารณา

สำนวนไทยสะท้อนให้เห็นถึง
วัฒนธรรมไทยอย่างไร

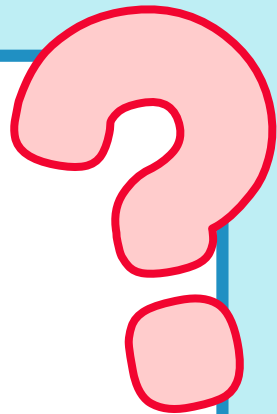
วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพสังคมในอดีต

คำถามน่าคิด พินิจพิจารณา

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา
เรื่อง ลำนวนไทยคืออะไร

- ใช้ภาษาในการพูดและการเขียนได้ดียิ่งขึ้น
- สะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อในสังคมไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง จดหมายส่วนตัว (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงาน เรื่อง รูปแบบจดหมายส่วนตัว

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖